رئیس انجمن موسیقی استان همدان؛

جشنواره موسیقی شب‌های هگمتانه ثبت ملی می‌شود

سرپرست گروه آوای فاخته همدان: موسیقی فاخر سنتی ایرانی در حال محو شدن است/ ۹۵ درصد فضای موسیقی در اختیار موسیقی پاپ!

سپهرغرب، گروه فرهنگی – طاهره ترابی‌مهوش: رئیس انجمن موسیقی استان همدان با تأکید بر اینکه مقرر شده پس از برگزاری دومین دوره از جشنواره شب‌های هگمتانه این رویداد ثبت ملی شود، گفت: بر این اساس طبق برنامه‌ریزی‌ها این رویداد به‌صورت سالانه یا دوسالانه برگزار خواهد شد.

موسیقی هر کشوری مانند آینه‌ای است که در آن، موقعیت اجتماعی و تغییر احوال و فراز و فرودهای آن جامعه پدیدار است.

حال آنکه موسیقی اصیل ایرانی که با عنوان موسیقی سنتی ایرانی و موسیقی کلاسیک ایرانی نیز شناخته می‌شود، شامل دستگاه (سیستم اسلوب موسیقیایی)، ملودی (آهنگ) و آواز است. این نوع موسیقی که از قرن‌ها پیش وجود داشته و بیشتر به‌صورت سینه‌به‌سینه به دوران ما رسیده، یکی از جلوه‌های بارز فرهنگ ایرانی است.

جالب‌تر اینکه ردیف که به‌معنای نظم است و مجموعه‌ای از چندین مثال ملودیک سنتی را شامل می‌شود، در مهر ۱۳۸۸ به‌عنوان نخستین میراث مستقل ایرانی در فهرست میراث جهانی ناملموس یونسکو ثبت شد.

به دیگر سخن موسیقی سنتی ایران، مجموعه‌ای از آوازها و نغمه‌هاست که در طول قرن‌ها در این کشور به‌وجود آمده‌اند و بازتاب‌دهنده اخلاقیات ایرانیان هستند، به بیان دیگر، زیبایی و شکل خاص موسیقی ایرانی، شنونده را به فکر کردن و دست‌یافتن به دنیای غیرمادی فرا می‌خواند. افزون بر این، اشتیاق و ضربات این موسیقی، ریشه در روح باستانی و حماسی ایرانیان دارد و شنونده را به حرکت و تلاش وامی‌دارد.

حال آنکه طی روزهای اخیر بنا به جایگاه این هنر در نزد هنرمندان به‌ویژه هنرمندان همدانی، شاهد آن هستیم که استان همدان به همت انجمن موسیقی و با حمایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی میزبانی از دومین جشنواره «شب‌های موسیقی هگمتانه» با تمرکز بر اجرای گروه‌نوازی هنرمندان به مدت هفت شب در ۱۰ شهرستان استان به‌صورت کنسرت را برعهده دارد.

بر این اساس با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا درخصوص چگونگی برگزاری این جشنواره با علی آقامحمدی؛ رئیس انجمن موسیقی استان همدان و در راستای معرفی گروه‌های حاضر در این جشنواره با رضا عباسی؛ سرپرست گروه آوای فاخته همدان گفت‌وگویی را ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:

رئیس انجمن موسیقی استان همدان با بیان اینکه این رویداد، دومین دوره جشنواره موسیقی با عنوان شب‌های هگمتانه است که انجمن موسیقی همدان میزبانی آن را بر عهده دارد، گفت: نکته حائز اهمیت اینکه نخستین دوره آن در سال ۹۷ برگزار شد اما با شیوع کرونا دیگر شاهد برگزاری دوره‌های بعد نبودیم.

علی آقامحمدی با اشاره به اینکه مقرر شده پس از برگزاری دومین دوره، این رویداد ثبت ملی شود اظهار کرد: بر این اساس طبق برنامه‌ریزی‌ها، این رویداد به‌صورت سالانه یا دوسالانه برگزار خواهد شد.

وی با تأکید بر اینکه برای این دوره ۵۴ اثر در قالب گروه‌نوازی به دبیرخانه جشنواره ارسال شد، اظهار کرد: از این تعداد ۲۵ اثر مرتبط با گروه‌های موسیقی سنتی ایرانی و ۲۹ اثر دربرگیرنده موسیقی گروه‌های عاشقی بودند.

دبیر جشنواره موسیقایی شب‌های هگمتانه عنوان کرد: سیاست این بود که بتوانیم از ظرفیت تمامی گروه‌ها استفاده کنیم، بر این اساس تقریباً ۹۵ درصد گروه‌ها مورد پذیرش واقع شدند.

آقامحمدی با تأکید بر اینکه در این جشنواره به‌صورت همزمان گروه‌های موسیقی در ۱۰ شهرستان استان به اجرای برنامه می‌پردازند، اذعان کرد: شروع برنامه هر روز از ساعت ۱۵ در قالب اجرای کارگاه‌های آموزشی آغاز و نهایتاً به اجرای گروه‌های موسیقی ختم می‌شود.

وی با اشاره به برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده درخصوص این کارگاه‌ها که در سطح همدان و شهرستان برگزار می‌شود، گفت: این کارگاه‌های آموزشی شامل موسیقی، شعر و ترانه، تلفیق شعر و موسیقی، فلسفه هنر، آواز، تئوری موسیقی، موسیقی کودک هستند.

دبیر جشنواره شب‌های هگمتانه اذعان کرد: با توجه به اینکه آموزش یکی از دغدغه‌های انجمن موسیقی است، سعی کرده‌ایم از طریق برگزاری این کارگاه‌ها آموزش ارائه‌شده به‌صورت دقیق و کامل با بهره‌گیری از داشته‌های اساتید نامدار باشد.

آقامحمدی با اشاره به اینکه کنسرت‌ها به‌نوعی ویترین موسیقی به‌حساب می‌آیند اذعان کرد: بر این اساس برنامه هر روز جشنواره در پایان یعنی ساعت ۲۰ هر شب به بعد، با برگزاری دو یا سه گروه به پایان می‌رسد.

وی با تأکید بر اینکه برنامه‌های اصلی این جشنواره در شهر همدان از روز دوشنبه دوم بهمن‌ماه آغاز شده و تا پنج‌شنبه پنجم بهمن‌ماه ادامه خواهد یافت، خاطرنشان کرد: از نقاط قوت این جشنواره می‌توان به حضور اساتید کشوری همچون استاد علی جهاندار اشاره کرد که قرار است کارگاه آواز توسط او برگزار شود.

رئیس انجمن موسیقی استان همدان با اشاره به اینکه این جشنواره میزبان اساتید نامداری همچون جهاندار، کیوان ساکت و میرعلی نقی است تشریح کرد: مراسم نکوداشت عارف قزوینی با حضور استادانی همچون میرعلی نقی و استاد مهران مهرنیا را در برنامه داریم.

آقامحمدی با تأکید بر اینکه گل سرسبد این جشنواره برنامه روز چهارشنبه بعدظهر خواهد بود که میزبان استاد شفیعی کدکنی هستیم، اظهار کرد: در این شب دو گروه همدانی نیز به اجرای برنامه می‌پردازند.

وی تأکید کرد: روز پنج‌شنبه که اختتامیه جشنواره است از اساتید پیشکسوت موسیقی همدان تقدیر به‌عمل می‌آید.

در ادامه آهنگ‌ساز و سرپرست گروه موسیقی آوای فاخته همدان با بیان اینکه این گروه از سال ۷۷ فعالیت خود را به‌صورت رسمی آغاز کرده و در قالب گروه موسیقی سنتی و ارکسترال دنبال می‌کند، گفت: از آن سال‌ها تاکنون نیز با برگزاری کنسرت در همدان و شهرهای دیگر به کار خود ادامه داده است.

رضا عباسی با ابراز کرد: طی این سال‌ها این گروه موسیقایی حضور در جشنواره‌های مختلف ملی و بین‌المللی ازجمله دو دوره جشنواره بین‌المللی موسیقی فجر را در کارنامه کاری خود دارد.

وی گفت: یکی از مهم‌ترین اهداف این گروه ارائه موسیقی ناب سنتی در قالب موسیقی تلفیقی (همراهی سازهای ایرانی و غربی) است که در بیشتر کارهای ارائه‌شده توسط این گروه قابل مشاهده است.

وی ابراز کرد: یکی دیگر از اهدافی که دنبال می‌کنیم اجرای مجدد آثار بزرگان موسیقی ایرانی است که طی سال‌های گذشته همواره در برگزاری کنسرت‌ها آن را عملی کردیم.

این آهنگساز همدانی ادامه داد: پس از چند سال تأخیر به‌دلیل شیوع کرونا، بنا به درخواست و به همت انجمن موسیقی قرار است طی سال جاری در قالب جشنواره شب‌های هگمتانه، آثاری از استاد پرویز مشکاتیان بازخوانی شده و در عین حال تعدادی از آثار بنده به اجرا درآید.

عباسی با اشاره به اینکه بخشی از این آثار در جشنواره شب‌های هگمتانه و کلیه کارها در ۱۸ اسفندماه در قالب برگزاری کنسرت ارائه خواهد شد، تشریح کرد: در این گروه سازهایی که داریم همه ایرانی هستند.

وی با تأکید بر اینکه یکی دیگر از اهداف مهم ما از راه‌اندازی این گروه شناساندن هنرمندان جوان به جامعه موسیقی بوده به طوری که هرساله تعدادی هنرمند به گروه اضافه شده و ما را همراهی می‌کنند، ابراز کرد: متأسفانه در حال حاضر نه‌فقط در همدان بلکه در کل ایران بیش از ۹۵ درصد از توجهات و نگاه‌ها به موسیقی پاپ است که از نظر من حتی موسقی پاپ نیست بلکه موسیقی پروژه‌ای- ضبطی و درواقع پلی‌بک است.

وی ادامه داد: در این ساختار به‌نظر می‌رسد موسیقی فاخر سنتی ایران همچون سایه‌ای در حال محو شدن است و حتی رسانه ملی نیز در این مسیر همگام است به نحوی که امروز به جای معرفی موسیقی سنتی ایرانی در حال معرفی سازهای غربی به بهانه‌های مختلف در برنامه‌ها است حال آنکه توجهی به موسیقی ایرانی نمی‌شود.

سرپرست گروه موسیقی آوای فاخته همدان با تأکید بر اینکه روند پرشتاب این محو شدن به گونه‌ای است که این ترس وجود دارد که هویت این نوع از موسیقی از بین برود، تصریح کرد: مسئله این است که مشخص نیست این روند چرا و به چه دلیل در موسیقی ما دنبال می‌شود؟

۲ عنصر اساسی برای ارتقای کانون‌های فرهنگی مساجد

سپهرغرب، گروه فرهنگی: دو عنصر اساسی در کانون‌ها وجود داشته باشد: اول «اتاق فکر»؛ چه فرد باشد و چه جمع. کانون نیاز به آدم‌های قوی و فکور دارد. معمولاً روش‌های تربیتی ما مبتنی بر روش تربیت وحیانی یا سیره اهل بیت نیست. اسلام، سیستم تربیتی دارد.

محقق و پژوهشگر حوزه مسجد در تشریح نقش و جایگاه کانون‌های مساجد در موضوع تمدن‌سازی و حرکت به سوی تمدن اسلامی گفت: کانون‌های فرهنگی هنری مساجد به‌واسطه دو عنصر اساسی در تمدن‌سازی، می‌توانند نقش مهمی در این زمینه داشته باشند که یکی از دو عنصر، پرورش نیرو و دیگری تولید فکر است.

حجت‌الاسلام مجتبی وافی تصریح کرد: پرورش نیرو باید از دوران نوجوانی آغاز شود، چون در این سن و این دوران است که شخصیت فرد ساخته و تربیت می‌شود و از سوی دیگر ما در این دوره بستری بهتر از کانون‌های مساجد یا پایگاه‌های مقاومت بسیج برای نوجوان نداریم؛ بنابراین وقتی نسل نوجوان ما در مساجد در حال نزج گرفتن و رشد کردن است، در اصل عناصر تمدن ساز ما در اینجا در حال ساخته شدن هستند.

وی خاطرنشان کرد: در موضوع «تولید فکر» نیز همین طور است. اگر این نوجوانان با نگاه‌ها و مبانی درست و بینش‌ها و بصیرت‌های دقیق، درکانون‌های فرهنگی هنری پرورش یابند، وقتی وارد ساختارها می‌شوند، به جای گرفتار شدن در آفت‌ها و از دست رفتن، به‌دلیل همان استحکامی که در دوران نوجوانی کسب کرده‌اند، معمولاً تبدیل به کنشگران اجتماعی و انقلابی می‌شوند که هم در عرصه تولیدات فکری و هم در میدان عملیات‌های اجرایی پای کار می‌آیند.

این کارشناس فرهنگی با اشاره به اینکه بنابراین هر دو عنصر مؤثر در مقوله تمدن‌سازی یعنی «تربیت نیرو» و «تولید فکر» را می‌توان در مساجد انجام داد، گفت: بحث دوم این است که هر کانون فرهنگی هنری در یک مسجد قرار دارد؛ حالا اگر آن مسجد، نقش «محله محوری» خود را خوب ایفا کند و مأموریت خود را در سطح محله ببیند، کانون فرهنگی هنری ما هم جذب ۵۰ نوجوان را نهایتِ مأموریت خود نمی بیند، بلکه به‌دنبال مدیریت محله خواهد بود. چشم‌اندازش این می‌شود که بتواند معلم، مغازه‌دار، کارگر، کارمند، توانمند، ناتوان و سایر اقشار را در سطح محله به هم وصل کند.

*کانون باید دولت ساز و محله ساز باشد

حجت‌الاسلام وافی ادامه داد: در این صورت ما می‌توانیم در مسیر رشد به سوی جامعه اسلامی گام برداریم و به تحقق فرمایش مقام معظم رهبری درباره «دولت اسلامی» کمک کنیم، از این طریق که دولت را در کارها و برنامه‌های صحیحش یاری کنیم و در ضعف‌ها و کمبودها در مقام مطالبه‌گری وارد شویم. بنابراین از این طریق می‌توانیم هم در مرحله دولت‌سازی و هم در مرحله محله سازی مؤثر باشیم.

وی در بخشی از سخنان خود چند راهکار عملیاتی به کانون‌های مساجد پیشنهاد کرد و افزود: پیشنهاد من این است که دو عنصر اساسی در کانون‌ها وجود داشته باشد: اول «اتاق فکر»؛ چه فرد باشد و چه جمع. کانون نیاز به آدم‌های قوی و فکور دارد. در کار تربیتی نیروی انسانی حرف اول را می‌زند نه برنامه‌ها. دومین پیشنهادم «استفاده از روش تربیتی صحیح» است.

وی تصریح کرد: معمولاً روش‌های تربیتی ما مبتنی بر روش تربیت وحیانی یا سیره اهل بیت نیست. روش‌های ما یا روش‌های برگرفته از غرب است؛ یا تک‌بعدی یا هیجانی و شعارزده است. در حالی که اسلام، سیستم تربیتی دارد. وحی و سیستم وحیانی برای مراحل رشد یک انسان، حرف دارد. اگر شما اتاق فکر هم داشته باشید، اما فکر و روش تربیتی اسلامی را اجرا نکنید و دنبال نکنید، باز به نتیجه مطلوب نمی‌رسید. پس هر دوی اینها در کنار هم لازم و ضروری است.

خلق تصویری مدرن از باغ مینوی ایرانی در پوستر شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

سپهرغرب، گروه فرهنگی: طراح پوستر شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر می‌گوید که پوستر این رویداد هنری، تصویری مدرن از باغ تمثیلی مینوی ایرانی ارائه می‌کند.

صابر شیخ رضایی، طراح و تصویرگر پوستر شانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر است. او سال گذشته توانست عنوان برگزیده بخش قله‌های پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر را از آن خود کند و امسال علاوه بر طراحی پوستر فجر شانزدهم، به عنوان داور بخش طراحی گرافیک نیز در این رویداد هنری حضور دارد.

او درباره چگونگی شکل‌گیری ایده پوستر فجر شانزدهم گفت: موضوع سفارش پوستر در جلسه‌ای با حضور دبیرکل، دبیر هنری، عوامل هنری و رسانه‌ای جشنواره شانزدهم شکل گرفت که با مرور پوسترهای ادوار گذشته و بررسی جوانب فنی آن‌ها همراه بود. در این جلسه، راهبرد عمومی جشنواره در اقلام تبلیغی تشریح و با درنظر داشتن حس امید، نشاط و تأکید بر هویت ملی و ایرانی، پیشنهاد شد تا شکل متفاوت‌تری از طراحی و ساخت پوستر برای این دوره ارائه شود.

او ادامه داد: بر همین اساس، پیشنهادم این بود روی طرحی متمرکز شوم که ظرفیت‌های «نوشتاری» مثل تایپوگرافی و خوشنویسی را توأمان در کنار ظرفیت‌های «تصویری» مثل فتوگرافیک و تصویرسازی داشته باشد. با توجه به سوابق آثار استاد نجابتی در طراحی پوسترهای رویداد تجسمی فجر و بازخورد مناسب مخاطبان هنرمند نسبت به طرح‌های ایشان، به نظرم رسید شاکله ایده و پرداخت تصویری اثر می‌تواند بر مبنای املای عنوان «فجر» پایه‌گذاری شود و عناصر به‌کارگرفته شده در خدمت روایت یا آراستن این عنوان باشند.

این هنرمند گرافیست درباره چگونگی رسیدن به فرم و ترکیب‌بندی کنونی اظهار کرد: در موتیف اصلی پوستر، فرم‌های سیال و مدور عنوان «فجر» با الگو گرفتن از قلم خوشنویسی شکسته نستعلیق و نقطه‌گذاری مؤکد بر چشم بیننده در اسپیرال داخل حرف «ف» و سه بعدی‌سازی نوشتار و ایجاد پلان‌بندی در نقاط و بدنه حروف ایجاد شدند. استفاده از محدوده قُطری قاب پوستر برای حرکت هر چه بهتر چشم از بالا به پایین کادر در ترکیب‌بندی، ازجمله راهبردهای طراحی فرم اصلی پوستر بود. در ادامه‌ی افزودن اتفاق و روایت جذاب اصلی طرح بود که دیدار خانم و آقا به‌واسطه قلم شخصی‌سازی شده و تصویرگرانه با الگو گرفتن از نگاره‌های ایرانی مکتب صفوی شکل گرفت. در کنار جذابیت‌های تصویری درختان رنگارنگ و حرکت سیال پرندگان که در مجموع، تصویری مدرن از باغ تمثیلی مینوی ایرانی را با شباهت‌سازی به سازه‌های معماری گالری‌های امروزین هنری در دنیا ارائه می‌کند.

این هنرمند در ادامه به استفاده از رنگ‌ها در طراحی پوستر فجر شانزدهم اشاره کرد و افزود: از آنجایی که شعار جشنواره هنرهای تجسمی فجر امسال؛ «نوآوری، نشاط و شادی‌آفرینی» است، ایجاب می‌کرد که تنوع رنگی در طرح پوستر توان انتقال این رویکرد را داشته باشد. ضمن اینکه زمینه فیروزه‌ای رنگ در تناسب کامل با نشاط، آرامش، وزانت و اصالت فرم‌های ایرانی استفاده شده در طرح است. تنوع رنگ در برگ درختان، پرندگان، البسه و پوشش شخصیت‌های اصلی نیز در ادامه همین تمهیدات بود.

رضایی همچنین در پاسخ به این پرسش که چرا از مؤلفه‌های مفهومی هنر نگارگری در این طراحی استفاده کرده است، توضیح داد: شاید اثر به‌واسطه قلم و حکمت طراحی و نگارگری ایرانی در این طبقه‌بندی فهم شود، اما این جنس مرزبندی‌ها در آثار گرافیک با تعاریف سنتی تحلیل نمی‌شود. چنانکه عناصر این پوستر مانند آثار سینما و تئاتر، واجد طراحی صحنه، دکور، لباس، نورپردازی، جانمایی و تعریف حرکت دوربین هستند. شخصاً تمایل داشتم بر شکل خلاقانه و به‌روزرسانی شده این میراث فرهنگی و هویتی‌مان در عرصه تصویر، تأکید کنم تا قاب جذابی از عناصر هنر سنتی به مخاطبان و هنرمندان ارائه شود.

خبر

حیرت مردم از پاسخ امام جواد (ع) در سن کودکی به یک تهمت ناروا

سپهرغرب، گروه فرهنگی: اهل بیت وحی علیهم‌السلام آنچنان که برخی تصور می‌کنند محدودهٔ سنی‌شان حجاب علم و فهم‌شان نیست بلکه هر زمان که اراده کنند، می‌توانند عالی‌ترین معارف عالم هستی را بیان کنند.

یکی از رویدادهای مربوط به زندگانی امام جواد علیه‌السلام، اتهامی بود که بر ایشان و پدر بزرگوارشان امام رضا علیه السلام وارد کردند. این تهمت سوگوارانه از سوی خویشاوندان آن حضرت و بر اساس حسادت‌ها و کوتاه فکری‌ها انجام شد. آن‌ها در یک رفتاری گستاخانه گفتند او فرزند علی‌بن موسی نیست و استدلالشان این بود که تا به حال در میان ما امامی گندمگون وجود نداشت.

ابن شهر آشوب در مناقب خود داستان را اینگونه نقل می‌کند در مکه آن جناب را نزد قیافه‌شناسان و نسب‌دانان بردند. همین که چشم آن‌ها به امام جواد افتاد، به سجده رفتند، سر از سجده برداشته، گفتند: وای بر شما! چنین ستاره درخشان و ماه تابناک را نزد ما می‌آورید. به خدا سوگند این نازدانه دارای شرافت نسبی و نژادی پاک است که از صلب شایسته و رحمی پاک پروریده شده است. به خدا این نوباوه از اولاد پیامبر و امیرالمؤمنین است. آن وقت امام جواد ۲۵ ماه از عمرش می گذشت.

با زبانی تیزتر از شمشیر فرمود: ستایش خدا را که از نور خویش ما را آفرید و از میان مردم برگزید و ما را امین بر مردم و وصی خویش قرار داد.

الْحَمْدُ للّهِ الَّذِی خَلَقَنَا مِنْ نُورِهِ وَ اصْطَفَانَا مِنْ بَرِیَّتِهِ وَ جَعَلَنَا أُمَنَاءَ عَلَی خَلْقِهِ وَ وَحْیِهِ

مردم! من محمّد ابن علی‌بن موسی کاظم بن جعفر بن محمّد الباقر بن علی سید العابدین بن حسین شهید ابن امیر المؤمنین علی بن ابی طالبم، پسر فاطمه زهرا دختر محمّد مصطفی هستم.

آیا درباره نژاد چون من شک می کنید و به قیافه‌شناسان عرضه می‌دارید و بر جدم تهمت می‌زنید. من به خدا می‌دانم چه در دل و در خاطر پنهان کرده‌اید. به خدا از همه مردم من داناترم که کار مردم به کجا منتهی می‌شود. سخنی واقعی راست و درست است که از روی اطلاع می‌گویم. خداوند بزرگ مرا با خبر کرده پیش از تمام مردم و پس از آفرینش آسمان‌ها و زمین ها.

أَ فِی مِثْلِی یُشَکُّ وَ عَلَی‌اللّهِ تَبَارَکَ وَ تَعَالَی وَ عَلَی جَدِّی یُفْتَرَی وَ أُعْرِضَ عَلَی الْقَافَةِ إِنِّی وَ اللّهِ لَأَعْلَمُ مَا فِی سَرَائِرِهِمْ وَ خَوَاطِرِهِمْ وَ إِنِّی وَ اللّهِ لَأَعْلَمُ النَّاسِ أَجْمَعِینَ بِمَا هُمْ إِلَیْهِ صَائِرُونَ. أَقُولُ حَقّاً وَ أُظْهِرُ صِدْقاً عِلْماً قَدْ نَبَّأَهُ اللّهُ تَبَارَکَ وَ تَعَالَی قَبْلَ الْخَلْقِ أَجْمَعِینَ وَ بَعْدَ بِنَاءِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرَضِینَ

به خدا سوگند اگر چیره شدن اهل باطل و گمراهی کفار و حمله مشرکان و شکاکان و شقاوتمندان مانع من نمی‌شد، سخنی را اظهار می‌کردم که سبب تعجب گذشتگان و آیندگان شود.

وَ ایْمُ اللّهِ لَوْ لَا تَظَاهُرُ الْبَاطِلِ عَلَیْنَا وَ غَوَایَةُ ذُرِّیَّةِ الْکُفْرِ وَ تَوَثُّبُ أَهْلِ الشِّرْکِ وَ الشَّکِّ وَ الشِّقَاقِ عَلَیْنَا لَقُلْتُ قَوْلًا یَعْجَبُ مِنْهُ الْأَوَّلُونَ وَ الْآخِرُونَ

در این موقع دست خود را روی دهان گذاشت و گفت محمّد! ساکت باش چنانچه آبای کرامت سکوت کردند و صبر پیشه کن چنانچه پیامبران اولو العزم پیشه کردند؛ بعد این آیه را قرائت فرمود: «فَاصْبِرْ کَما صَبَرَ أُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَ لا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ کَأَنَّهُمْ یَوْمَ یَرَوْنَ ما یُوعَدُونَ لَمْ یَلْبَثُوا إِلَّا ساعَةً مِنْ نَهارٍ بَلاغٌ فَهَلْ یُهْلَکُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفاسِقُونَ.»

یَا مُحَمَّدُ اصْمُتْ کَمَا صَمَتَ آبَاؤُکَ وَ اصْبِرْ کَما صَبَرَ أُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَ لا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ کَأَنَّهُمْ یَوْمَ یَرَوْنَ ما یُوعَدُونَ لَمْ یَلْبَثُوا إِلَّا ساعَةً مِنْ نَهارٍ بَلاغٌ فَهَلْ یُهْلَکُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفاسِقُونَ

بعد متوجه مردی شد که پهلویش بود دست او را گرفت پیوسته از سر شانه‌های مردم می‌رفت و آن‌ها برایش راه می‌گشودند؛ گروهی از پیرمردان با شخصیت متوجه او بودند و می‌گفتند خدا می‌داند مقام رسالتش را به که بسپارد. پرسیدم این پیرمردان کیانند گفتند گروهی از بنی‌هاشم از اولاد عبدالمطلب هستند. این جریان به امام رضا علیه‌السلام رسید موقعی که در خراسان بود. فرمود: خدا را سپاس بعد جریان تهمتی که بماریه قبطیه همسر پیامبر اکرم زدند نقل کرد و فرمود خدا را حمد که فرزندم محمّد را پیرو پیامبر اکرم و فرزندش ابراهیم قرار داد.

این سخنان امام جواد علیه‌السلام در حالی مطرح شد که ایشان دو سال بیشتر نداشتند و این امر سبب حیرت آن معاندان و بد دلان شد؛ در دیدگاه اسلام، اهل بیت وحی علیهم السلام آنچنان که ما تصور می‌کنیم محدوده سنی‌شان حجاب علم و فهم‌شان نیست بلکه هر زمان که اراده کنند، می‌توانند عالی‌ترین معارف عالم هستی را بیان کنند. این نوع گویش امام در پاسخ به تهمتی که آن عده به آن خاندان مطهر زدند، نه تنها رفع اتهام کرد بلکه آشکارکنندهٔ علم بی حد خاندان امامت و پاسخ کوبنده‌ای به آن عده بود که امامت را محدود به رهبری سیاسی جامعه می‌دانستند. در واقع امام خواستند این تذکر را دهند که امام واقعی، امامی است که متصل به علم وحی باشد و حتی در کودکی این اتصال پیوسته برقرار باشد نه آنکه صرفاً مردم او را منصوب به امامت جامعه کنند.